

Gespecialiseerde rechtbanken - Duitsland

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([de](#)) is onlangs gewijzigd. Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar: [el](#) [en](#) [fr](#) [hu](#) [ro](#)

Op deze pagina vindt u informatie over de organisatie van de gespecialiseerde rechtbanken in Duitsland.

Gespecialiseerde rechtbanken

Arbeidsrechtbanken

Arbeidsrechtbanken behandelen hoofdzakelijk arbeidsgeschillen die voortvloeien uit contractuele betrekkingen tussen werkgevers en werknemers (individueel arbeidsrecht). Ze behandelen ook geschillen tussen de partijen in een collectieve overeenkomst, zoals vakbonden en werkgeversorganisaties (collectief arbeidsrecht) of tussen een werkgever en een arbeidscomité.

De gerechten van eerste aanleg zijn de arbeidsrechtbanken (als rechtbanken van de deelstaten). De zaken worden behandeld in kamers bestaande uit één beroepsrechter en twee lekenrechters, waarvan de ene de werknemer(s) vertegenwoordigt en de andere de werkgever(s). Bepaalde beslissingen die geen deel uitmaken van de mondelinge procedure, worden door de beroepsrechter gegeven zonder inbreng van de lekenrechters.

De hogere arbeidsrechtbanken (ook rechtbanken van de deelstaten) doen uitspraak over beroepen en klachten tegen de uitspraken van de arbeidsrechtbanken. Ook hier bestaan de kamers uit één beroepsrechter en twee lekenrechters (waarvan de ene de werknemer(s) vertegenwoordigt en de andere de werkgever(s)).

Beslissingen in laatste aanleg worden genomen door het [Bundesarbeitsgericht](#) (federale arbeidsrechtbank) (als rechtbank van de Bond) en waarvan de colleges bestaan uit een rechter-voorzitter, twee beroepsrechters en twee lekenrechters (waarvan de ene de werknemer(s) vertegenwoordigt en de andere de werkgever(s)).

Administratieve rechtbanken

Drie verschillende afdelingen van het rechtsstelsel zijn bevoegd voor het onderzoeken van administratieve besluiten: de algemene administratieve rechtspraak, de sociale rechtbanken en de fiscale rechtbanken. Een belangrijk kenmerk van de algemene administratieve en de sociale en fiscale rechtbanken is dat ze ex officio (ambtshalve) werken. Volgens dat beginsel moeten de rechtbanken de feiten van de zaak op eigen initiatief onderzoeken (d.w.z. niet slechts op verzoek van een partij en zonder gebonden te zijn aan verzoeken om bewijsmateriaal). De reden daarvan is dat de materiële juistheid van de uitspraak in de zaak van invloed is op het algemeen belangt.

Algemene administratieve rechtbanken

De algemene administratieve rechtspraak heeft drie aanleggen.

1. De eerste aanleg vindt plaats bij de Verwaltungsgerichte (regionale administratieve rechtbanken).
2. De tweede aanleg vindt plaats bij de hogere administratieve rechtbank voor elke deelstaat (Land) – het zogenoemde Oberverwaltungsgericht of Verwaltungsgerichtshof.
3. De derde aanleg vindt plaats bij het [Bundesverwaltungsgericht](#) (federale administratieve rechtbank).

De **Verwaltungsgerichte** zijn meestal gerechten van eerste aanleg. De Oberverwaltungsgerichte of Verwaltungsgerichtshöfe zijn hoofdzakelijk beroepsgerechten, die de uitspraken van de gerechten van eerste aanleg vanuit juridisch en feitelijk perspectief onderzoeken. Enkele uitzonderingen daargelaten is het Bundesverwaltungsgericht een beroepsgerecht dat uitsluitend rechtsvragen onderzoekt (Revision).

De **algemene administratieve rechtspraak** is, in beginsel, bevoegd voor alle geschillen tussen overheden en particulieren met betrekking tot de correcte toepassing van bestuurswetten en verordeningen. De algemene rechtbanken (in plaats van de administratieve rechtbanken) zijn echter bevoegd als de zaak betrekking heeft op deelname van de overheid aan de economie binnen het burgerlijk recht (door op te treden als een particulier bedrijf) en voor alle geschillen die uit dergelijke activiteiten voortvloeien. Daarnaast zijn geschillen die wettelijk zijn toegewezen aan de algemene rechtbanken, de sociale rechtbanken of de fiscale rechtbanken uitgezonderd van de algemene administratieve rechtspraak.

In beginsel worden beslissingen binnen de administratieve rechtspraak genomen door colleges van rechters. De Verwaltungsgerichte bestaan uit drie beroepsrechters en twee lekenrechters. De Oberverwaltungsgerichte en Verwaltungsgerichtshöfe bestaan doorgaans uit drie beroepsrechters. Het Bundesverwaltungsgericht bestaat uit vijf beroepsrechters. Bij de Verwaltungsgerichte kunnen zaken echter aan één rechter worden voorgelegd.

Sociale rechtbanken

De **sociale rechtspraak** heeft, net als de administratieve rechtspraak, drie niveaus voor een goede verdeling van de taken. Naast het Sozialgericht (regionale sociale rechtbank) als gerecht van eerste aanleg is er een sociale rechtbank van de deelstaat (Landessozialgericht) in elke deelstaat, een rechtbank van beroep en het [Bundessozialgericht](#) (federale sociale rechtbank), die optreedt als hoogste beroepsinstantie voor rechtsvragen ("Revision").

De sociale rechtbanken zijn vooral bevoegd voor de behandeling van geschillen op het gebied van sociale zekerheid (pensioenen, ongevallen- en ziektekostenverzekeringen en verzekeringen voor nazorg), werkloosheidsverzekering en bijstand. Ook in de sociale rechtspraak worden beslissingen in beginsel genomen door colleges van rechters. Een college van een sociale rechtbank bestaat uit één beroepsrechter en twee lekenrechters. Het Landessozialgericht en het Bundessozialgericht bestaan uit drie beroepsrechters en twee lekenrechters.

Fiscale rechtbanken

De fiscale rechtspraak bestaat uit financiële gerechten van eerste aanleg en het [Bundesfinanzhof](#) (federale financiële rechtbank), dat als hoogste gerecht van beroep uitsluitend rechtsvragen behandelt. Tot de bevoegdheid van de fiscale rechtspraak behoren vooral geschillen met betrekking tot openbare heffingen en belastingen en douanezaken. De colleges van de financiële rechtbanken bestaan uit drie beroepsrechters en twee lekenrechters; die van het Bundesfinanzhof bestaan uit vijf beroepsrechters. Zaken kunnen bij de financiële rechtbanken worden voorgelegd aan één rechter.

Andere gespecialiseerde rechtbanken

Bundesverfassungsgericht

Het [Bundesverfassungsgericht](#) (federaal grondwettelijk hof) spreekt op federaal niveau recht over constitutionele zaken. Zijn arresten zijn gebaseerd op de grondwet (Grundgesetz). De overgrote meerderheid van de zaken die het Bundesverfassungsgericht behandelt heeft betrekking op constitutionele klachten. Deze worden ingediend door burgers die stellen dat hun grondrechten zijn geschonden door uitspraken van de rechter, overheidshandelen of wetsvoorstellen. In het algemeen wordt een constitutionele klacht alleen in behandeling genomen als alle procedures voor andere bevoegde rechters op niets zijn uitgedraaid (bv. beslissing in laatste aanleg of het was bij wijze van uitzondering mogelijk om direct een constitutionele klacht in te dienen tegen een wetgevingsakt).

Er zijn verschillende andere typen zaken. Dit zijn in het bijzonder de abstracte en concrete rechterlijke toetsing van wetten aan de grondwet en procedures om na te gaan of de beperkingen van de bevoegdheden van federale grondwettelijke instellingen zijn gerespecteerd. Bepaalde arresten van het Bundesverfassungsgericht kunnen rechtskracht krijgen. Het hof bestaat uit twee colleges, die elk bestaan uit acht rechters. Het hof doet uitspraak in kamers, die elk bestaan uit drie rechters, of via een college, meestal zonder hoorzittingen.

Landesverfassungsgerichte/Staatsgerichtshöfe

De Landesverfassungsgerichte of Staatsgerichtshöfe (grondwettelijke hoven of hooggerechtshoven van de deelstaten) zijn de grondwettelijke gerechten van de respectieve deelstaten (Länder). Zij beslissen hoofdzakelijk over grondwettelijke geschillen binnen het deelstaatrecht (Landesrecht), waaronder ook hun oprichting, bestuur en bevoegdheid valt.

Links

[Bundesarbeitsgericht](#)

[Bundesverwaltungsgericht](#)

 [Bundessozialgericht](#)

 [Bundesfinanzhof](#)

 [Bundesverfassungsgericht](#)

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Laatste update: 29/08/2019